

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Esse unum, estne quid positivum, an negativum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

unius indivisio in se, siquidem competit entibus, quæ non sunt unum.

RESPONDETUR. Sicut decas est verè una decas, licet plura in se contineat; ita & unus exercitus est verè unus, hoc est una tantum collectio, licet in se plures milites contineat, eaq; ratione, qua unus est, dicit negationem divisionis in se.

OBJICITUR III. Tale debet esse constitutum unitatis, quod comperat enti quæ tali, sed si adderet unitas enti negationem divisionis, non comperet enti quæ tali, quod ipsum probatur. Quod competit enti quæ tali, non competit non enti, sed negatio divisionis competit non enti, quia etiam non ens, dicit indivisionem in alia non entia.

RESPONDETUR. Duplex formalitas potest spectari in Unitate. I. Secundum id quod dicit in recto, quæ non aliud est, nisi ipsum ens, & secundum hanc formalitatem, nullo modo convenit non enti; quia non ens, hoc ipso, quia est non ens, importat negationem huius recti, quod dicit unum, unum enim in recto, dicit ens, quod negat non ens. II. In unitate post spectari formalitas connotati, quæ est negatio divisionis, & hæc negatio divisionis, suo modo competit non enti, quia hoc etiam, dicit negationem divisionis in se, nec repugnat ut ens & non ens idem respiciat connotatum; quia forma & privatio, habent se sicut ens & non ens, & tamen utrumq; respicit subiectum, tenebræ etiam non sunt non ens, radius ens, & tamen utrumque connotat, luminosum. Addo rigore loquendo negationi non tam competit negatio divisionis in se, quam negatio divisionis, in NON se.

INSTABIS. Entis divisio in se est impossibilis, ergo hanc indivisionem non dicit unitas, alias diceret negationem negationis, quia diceret negationem impossibilis.

RESPONDETUR. Hoc argumentum solvendum est objicienti, quia ille tenet quod unitas unitas dicat negationem divisionis in alia, & tamen æquè uni, negatio divisionis in alia, est impossibilis, ac impossibilis & negatio divisionis in se. Item tenebræ sunt non ens, & tamen dicunt negationem aseitatis, immutabilitatis, quæ omnia, sunt prædicata negativa.

Addo hoc quod sit impossibile Enti dividi in se, habet hoc ex ipsamet unitate, quam si per impossibile non haberet, per impossibile divideretur in se, si autem ratione unitatis, non potest dividi in se, cum ipsam negationem hanc divisionis in se, dicat, non dicit negationem negationis, quia illa in terminis præcis definitionis unius non importatur. Et sicut Petrus dicit negationem Joannis, ex eo tamen non inferitur quod dicat negationem negationis, cum illi sit impossibile est Joannem, ita nec in presenti

unitas dicit negationem negationis.

Punctum Difficultatis 2.

Esse unum, estne quid positivum adnegativum?

VNum positivitatem quandam adferre adstruit Vasq. Hurt. Ovied. Negat. Suar. Arri. & alii.

DICENDUM. *Unum non est quid positivum simpliciter & absolute.* Procedit conclusio de uno non secundum id quod dicit in recto, ita enim, est quid positivum cum sit ipsum ens; sed de uno, formaliter spectato. Hanc puto fuisse mentem Aristotelis; Metaph. t. ii.

PROBATUR I. Unum, primò formaliter, dicit indivisionem in se, ut supra probatum; indivisio in se, est quid primò formaliter negativum, quod probatur. Divisio à se est quid positivum, est enim ens & ens, quod est quid positivum, ergò indivisio à se, quæ est negatio divisionis erit quid negativum.

PROBATUR II. Pluralitas per se vel est quid positivum vel negativum; si est quid positivum, ergò unum quod est negatio pluralitatis, erit quid negativum; si autem esse plura, est quid negativum, quodcunque fundamentum adfers probandi plura, esse negativum quid, idem asferemus de Unitate.

PROBATUR III. Istud positivum unitatis, vel est quid ratione nostra superadditum ipsi positivo entitatis vel non est, si non est, quare alia definitio convenit Uni & alia Enti? si autem est aliquid ratione nostra superadditum, quæcunq; ratio probat illud ipsum superadditum, non indigere ullo alio superaddito positivo ad esse unius, eadem ratio probabit, etiam ens, non indigere ullo tali superaddito positivo, contentariq; negatione, ab aliquo connotato oriunda.

CONFIRMATUR hoc totum. Quia nulla est necessitas & fundamentum, illius superadditi positivi, non sunt autem multiplicanda entia, sine necessitate.

OBJICIT I. OVIEDO. Divisio in se, dicit negationem; quia dividi ens compositum, nihil aliud iust, quam destrui unionem, quæ est inter extrema, ergò carentia huius divisionis, dicit habitum positivum, qui opponitur cum hac negatione; hoc autem oppositum, est unum.

RESPONDETUR. Divisio entis in se dicit negationem simpliciter nego, dicit negationem negationis concedo, dicit enim negationem unitatis, negoq; consequentiam; vel si mavis dicere, divisio ut quo, dicit negationem unionis sed dividi ut quod, est quid positivum, quia hoc dividi ut quod, est ipsa entia, jam autem unitas, respicit ipsum divisionis ut quod, negat enim entia, quæ resultarent, ex divisione entis in se, vel à se.

INSTAT I. Angelus indivisibilis & punctum indivisibile quantitativam per suamet entitatem, sunt indivisibilia, ergò per suamet entitatem

tatem habent carentiam divisionis, ergo per suasmet entitates, habent proprias unitates.

RESPONDETUR. Hanc instantiam potius esse pro nobis, quia dicimus nihil positivum superaddenti: cuius oppositum sentit Oviedo, directe autem dici potest, quod Angelus & punctum, per suammet entitatem sint indivisibilia, secundum id quod dicit indivisibile in recto, non autem secundum id, quod dicit indivisibile, in obliquo. Ita & unum in recto, dicit ali- quid positivum, in obliquo negativum.

INSTAT II. Divisum & non unitum sunt formaliter idem, ergo necessario habent eandem formam, contradictorie oppositam, sed non unito, forma contradictorie opposita est unitum, ergo forma contradictorie opposita diviso, est unitum, sed unitum est quid positivum, ergo forma contradictorie opposita non unito seu diviso, est quid positivum.

RESPONDETUR. Concesso quod idem in re sit non unitum & divisum, falsum erit, quod idem sint, ex modo concipiendi; quæ autem non sunt idem ex modo concipiendi, diversa habent contradictoria, ab his, cum quibus sunt idem realiter, & ita V. G. sunt idem realiter in homine sensitivum & rationale & tamen diversa habent contradictoria; sic & in præsentia, diviso formaliter opponetur non divisum non unito unitum, quod unitum in recto, sufficit, ut sit quid positivum; licet in obliquo, dicat quid negativum: nempe negationem pluralitatis, quæ pluralitas, non probatur esse quid negativum. Denique dici posset, quod unitum & non unitum prout hic de illis, sint contradictoria, sed non unitum est pars affirmativa, unitum est pars negativa, ad eum planè modum, quo non tenebræ est quid positivum, licet ex modo significandi, sit quid negativum, & tenebræ est quid negativum, licet sit quid in modo significandi positivum, hoc est particula Non carens.

Addo Objectionem hanc desumptam ex unito, exinde non concludere, quia aliter est necesse discurre de Unione, aliter de Unitate. Unio enim est quid positivum. Hinc esse divisa Materiam & Formam, erit quid negativum, quia erit carentia illius positivi, quod est Unio. Et certè Unio definitivè est nexus & adstrictio duorum Entium, quid autem hic non positivum? Jam autem Unitas de qua hic, est exclusivum plurium, seu negatio ductionis in plura. Hinc quamvis unitum sit quid positivum, non sequitur unum, esse quid absolute positivum.

OBJICITUR II. Si unum est quid formaliter negativum, in explicatione illius committetur circulus vitiosus, quia unum est quid, quod non est multa, & multa, essent id, quod non est unum.

RESPONDETUR. Non committi circulum vitiosum, quia non explicatur ignotum per ignotum, sed notum per notum. Nam cui non

esset notum, quid sit multa, non deberet illi dici, quod non sit unum. Sed dici deberet ut ait Arriaga hoc & hoc, & illud, sunt plura.

INSTABIS. Si unum esset negatio pluralitatis, essent prius plura uno, quod falsum est, quia prius est esse ens, quàm entia. Sequela probatur, quia forma negata, est prius negatione, sed forma negata ab uno est pluralitas, ergo pluralitas est prior unitate.

RESPONDET Aristoteles i. Metaphys. t. 9. Quoad nos, est prius multa, quàm unum. Deinde universaliter probatio sequelæ non concludit quia immortalitas Dei negat materiam quæ tamen prior Deo non est. Vide Suar. Disp. 4. Metaph. S. 7. n. 3. Deinde quamvis forma negata desumibilis extra id, cui competit negare, esset prior negatione, non tamen esset prior negatione forma negata, desumibilis ex eo ipso, cui competit negare, idem enim se ipso, non potest esse prius, jam autem rigorosè loquendo ut supra probatum, unitas dicit negationem sui in se, unde forma negata, est ipsum illud sui esse, adeoque esse, non desumibile extra negantem.

OBJICITUR III. Unum per nos, est ipsum ens, prout dicit negationem divisionis, hoc non potest dici; quia aliàs unum, esset concretum ex ente, & negatione entis. Rursus multitudo opposita uni, esset concretum ex se & negatione sui, quia multitudo constituitur ex unitatibus, ergo si negatio multitudinis pertinet ad rationem unius, multitudo constitueretur ex negatione sui.

RESPONDETUR. Unum esse concretum ex ente & negatione entis, non ejus ex quo crescit, sed alius, in quo nullum est absurdum. Sic homo constituitur positione suæ entitatis & negatione entitatis, Leonis, Bovis, &c. Nec ulterius sequetur multa constitui ex negatione sui, quamvis constituentur ex unitatibus, vel enim res de multitudine non secundum quod multitudo est, sed singillatim accepta, & sic accepta non aliud est, quàm unum & unum, & sic accepta multitudo, non dicit negationem sui, quia non dicit multitudinem, si autem accipiat multitudo secundum quod multitudo est, sic non dicit negationem sui, quia non dicit unitatem, quæ est negatio multitudinis, vel ad summum dicit negationem sui aliter sumpti, quia negabit multitudinem aliam à se, in quam aliam à se multitudinem, divisibilis non est.

OBJICITUR IV. Connotata quæ à formalitatibus extræssentialibus importantur, non censentur, se habere tanquam differentie earundem formalitatum, sed differentie sunt ipsa formalisata, non sine connotatis, & sic Paternitas, non dicitur esse differentialiter filius, sed entitas Patris, non sine filio, ubicatio item non dicitur differentialiter locus extrinsecus, sed ubicatum non sine loco extrinsecus. Atqui unitas, est entis extræssentialis formalitas, & indivisio à se, est conno-

connotatum ab unitate, pro formali importatum, ergo pro differentia unitatis non debet concipi indivisio à se, sed ipsum formalisativum, puta ipsum ens, non sine divisione à se, ergo unitas erit aliquid positivum, non sine negativo.

RESPONDETUR. Concedo interdum connotata ipsa, non adferri tanquam differentias formalitatum, unde paternitas non dicitur esse filius, licet connotet filium Paternitas; tamen interdum ipsa connotata, adferuntur tanquam differentiae formalitatum, & ita terminus dicitur esse negatio ulterioris extensionis, quamvis negatio illa, sit potius connotatum termini.

Rigorose tamen loquendo & accommodando se ad formalitates positivas, non deberet connotatum ipsum adferri in explicanda unitate, h. e. negatio divisionis, sed potius pullulans formalitas quae appellatur indivisio, sed ut adferantur ipsa connotata loco formalitatum pullulantium in entibus negativis non raro contingit, unde ut dixi, terminus non tantum explicatur per ipsum ens, prout dicit negationem ulterioris extensionis, sed & dicitur esse terminus ipsum connotatum, h. e. negatio ulterioris extensionis, ubi etiam explicatur per Corpus, prout dicit negationem indistantiam, & tamen dicitur ipsa indistantia, quod puto ideo, & in his entibus fieri, in quibus pullulans formalitas, nihil speciale & significantius addit, super ipsam connotatam negationem, quia ergo ipsa indivisio, nihil speciale adfert, praeter connotata negatione divisionis, ideo in explicanda unitate, adhibetur ipsum connotatum, & non tantum ipsa pullulans differentia, seu formalitas quae est Indivisio.

INSTABIS. Omnipotentia connotans omne possibile, pro suo differentiali, non dicit omne possibile, tempus connotans prius & posterius, non dicit pro suo differentiali prius & posterius; sed omnipotentia, est ipsa Deitas, prout dicit omne possibile, & tempus, est ipse motus caelorum secundum prius & posterius. Ergo & unitas erit ipsum ens, prout connotat negationem divisionis, non autem indivisio.

RESPONDETUR. In his objectionibus bene recurri posse ad usum vocum, stantem pro hac potius, quam pro illa usurpatione vocis. Insuper hac ratio assignari potest quia sunt aliqua connotativa, quae simul sunt relativa in re, si sunt relativa in re, necessario debet involvi distinctio realis unius extremi ab alio, & si sit relatio in actione, debet unum esse per modum causae, & aliud per modum effectus; & tunc ipsum quod connotatur, non potest dici, quod sit differentiale connotantis, quia connotans ante suum effectum, debet totum suum esse habere. Et quia omnipotentia est ita connotativa ut simul sit relativa, & quidem relatione actionis, fit ut pro differentiali connotatum suum quod sunt possibilia, non dicat; quasi illud differentiale, sit constitutum omnipotentiae. Quia verò ens non

dicit talem relationem ad negationem divisionis, fit ut hac negatio, possit constituere differentialiter ens, in ratione unius. Unde etiam differentialiter quantitas, in ratione termini constituitur per suum connotatum, nempe negationem ulterioris extensionis, & ubi per negationem distantia.

OBJICITUR V. Definitiva formalitas unitatis, debet esse convertibilis cum ente, non est autem talis indivisio à se, quia competit etiam non entibus.

RESPONDETUR. Quod abusive, & per accommodationem, competat non entibus, & unitas & indivisio.

Solvuntur aliae Objectiones.

Promovet oppositam sententiam Mastrilius Disp. 5. Metaph. anum. 44. &c.

OBJICIT I. Illa negatio per quam solemus unitatem entis explicare, deberet habere causam positivam, per quam insit Enti, nulla enim negatio inest per se & primo alicui, sed semper ratione alicujus positivi, praesertim si talis negatio, convenit subiecto necessario, cum ergo negatio divisionis necessario insit subiecto, plane immediate ad ipsam, consequi non potest.

RESPONDETUR. Etiam per nos illa unitas habet causam sui positivam, h. e. emanativam Metaphysicè, exigitivamq; illius unitatis, inestque ratione alicujus positivi emanativi & exigitivi, licet non ratione alicujus positivi superadditi, quia huius positivi superadditi, nulla necessitas.

INSTAT I. Praecisa ratio entis, est tantum ratio essendi absolute, non autem essendi unum vel plura, ergo talis negatio convenit enti, per aliam rationem proximiorum, quae erit unitas, prius enim est esse aliquid in se non repugnans, quam esse unum.

RESPONDETUR. Praecisa ratio entis, prout est radix suarum passionum, est tantum ratio absolute essendi, nego Antec. praecisa ratio entis, sine hac radice, est tantum ratio essendi absolute, concedo Antec. jam verò entis non quomodo-cumq; spectati, sed prout est dicta radix, proprietate, est unitas; consequenter convenit hac unitas Enti, per aliquam rationem proximiorum ex modo concipiendi, quae est ipsa radix dicta.

INSTAT II. Negatio illa divisionis, oritur immediate ex tali positivo, quod sit formaliter exclusivum divisionis, talis autem non est ratio entis, quia ratio essendi, reperitur tam in uno, quam in multitudine, cum aequè multa existant, ac unum: ergo ratio entis praecise sumpta, non potest esse proximum fundamentum divisionis.

RESPONDETUR imprimis ex dictis, Rationem entis praecisam utcumque spectatam, non posse esse proximum fundamentum indivisionis, posse esse, prout est radix, exigitivum, & emanativum suarum passionum. Rursus major est falsa, sufficit enim oriri illam negationem ex positivo,

positivo, licet illud positivum, non sit formaliter exclusivum divisionis, sed radicaliter, fundamentaliter & emanativè. Denique quamvis ratio essendi reperiatur tam in uno quam in multis, aliter tamen in multis, & in uno; quia in multis per sui multiplicationem, quamquam licet ratio essendi conveniat multis, quia tamen ipsa multa sunt & hoc & hoc unum, adhuc ubique retinendo se ens, retinet suam passionem, potestque secundum se, exigere ubique unitatem.

INSTAT III. Illa ratio est positiva, ad quam proximè & immediatè, sequitur negatio divisionis, quæ immediatè opponitur multitudini, talis autem non est ratio præcisa entis, sed alia ratio positiva, quia ens non habet immediatam oppositionem cum multitudine vel divisione sed cum non ente.

RESPONDETUR. Ens non habere immediatam oppositionem cum multitudine si spectetur præcisè, secus si spectetur, prout est radix suarum proprietatum & emanativum.

INSTAT IV. Equinitas est tantum equinitas & nec una nec plures, Ergo si quælibet natura, præcisè considerata ut natura, non est una, nec plures, idem quoque dicendum de ente.

RESPONDETUR. Etiam equinitas, prout est radix & emanativum suarum passionum, est una.

INSTAT V. Quando dicitur ens ex vi suæ rationis formalis esse unum, vel est unum formaliter vel causaliter. Si formaliter, ergo unitas, non erit passio entis, non enim consequitur ad ens, sed in illo includitur; imò nec erit necessaria aliqua negatio consequens, quia ex vi suæ entitatis, & rationis formalis, præcisè Ens, ponitur unum: si causaliter, cum ratio entis nequeat immediatè causare negationem divisionis, causabit aliquam formalitatem positivam, ad quam immediatè, talis negatio consequatur.

RESPONDETUR. Ens ex vi suæ rationis (concedamus interim) formalis, est unum causaliter, hoc est, exigitivè & emanativè, ratioque entis præcisè simpliciter sumpta, non causat immediatè negationem divisionis, causat sumpta exigitivè & radicativè suarum passionum, ad quam exigentiam positivam, licet non superadditam consequitur negatio.

INSTAT VI. Etiam in communi modo loquendi, proprietates subjectis tribuimus, ex vi rationis & quidditatis eorum, sic albedinem dicimus ex sua ratione, esse visus disgregativam, hominem ex sua ratione discursivum, per hunc autem loquendi modum, minimè significare intendimus, hominem per rationalitatem formaliter esse discursivum, quasi rationalitas, sit ipsa discursivitas, vel albedinis ratio, sit ipsa disgregativitas; sed solum intendimus, has proprietates, à ratione formali ac essentia subjectorum illorum, dimanare. Ergo etiam, dum dicitur ens ex vi suæ entitatis, & rationis formalis, esse unum, id causaliter tantum debet intelligi, non formaliter.

RESPONDETUR. Concedo totum, ita tamen ut dum redditur formaliter Unum, id sit ratione negationis divisionis, non autem alicujus positivi superadditi, hocque solo sensu, supra permisum, quod ens ex ratione sua formali, sit unum. Quamquam de antecedente est difficultas; indubiè enim albedo non per aliquid à se emanatum vel superadditum est disgregativa visus formaliter, homoque non per aliquid superadditum, est discursivus formaliter, licet discurrens actu reddatur per actum superadditum.

INSTAT VII. Ens ut ens, formaliter loquendo, non dicit ordinem nisi ad existentiam possibilem, non autem ad negationem divisionis; ergo ratio entis, non est illa ratio positiva, ad quam sequitur negatio divisionis: & sicut quamvis corpus naturale, ex sua ratione formali sit mobile, tamen negatio immobilitatis, non sequitur immediatè ad naturalitatem sed ad mobilitatem, ergo & in præsentia idem dicendum, utriusque autem est hæc ratio: quia fundamentum ad quod immediatè sequitur aliqua negatio, opposito se modo habere debet, respectu illius, quod per negationem tollitur; naturalitas autè, non se habet opposito modo formaliter, ad immobilitatè, sed tantum ipsamet mobilitas, jam autem etiam entitas, non se habet opposito modo, ad divisionem.

RESPONDETUR. Ens prout est radix & emanativum suarum passionum, non dicit ordinem tantum ad existentiam possibilem. Negatio autem immobilitatis, debita corpori naturali, fundatur in aliquo positivo, non quidem superaddito positivè & entitativè: nam corpus naturale esse mobile, non est quid distinctum realiter ab ipso corpore naturali, est tamen aliquid superadditum ratione, positivum tamen, quia debet esse principium actus positivi, qui est ipse motus, positivi autem principium, non potest esse nisi positivum, quia autem nulla similis actio, proficiscitur ab unitate, ex præcisà proportionem ad mobile, in quo fundatur negatio immobilitatis, nihil colligi potest; & aliunde, obsunt rationes adlatæ. Denique entitas non quocunque modo, sed prout est radix suarum passionum, habet se opposito modo ad multitudinem, quam oppositionem formaliter exercet, per pullulantem ratione nostra, negationem divisionis.

OBJECIT II. Quod secundum suam rationem formalem importat perfectionem simpliciter, & suscipit majus & minus, illud de formali, dicit aliquid positivum, sed unitas est hujusmodi. Major probatur, quia omnis perfectio ut sic, in aliquo positivo fundatur, privatio namque & negatio ut sic, nullam dicit perfectionem, nec magis & minus suscipit, nisi ratione formæ negatæ, datur autem major & minor unitas, major est enim per simplicitatem, quam per compositionem.

RESPONDETUR. Posito quod aseititas non sit de primo essentiali conceptu Dei, erit certè hoc ipso nonnisi perfectio Dei indubiè simpliciter simplex,

simplex, & tamen negativum quid formaliter, ut alibi dictum: idem dicendum de illimitatione & infinitudine divina, secundum quod infinitudo est & illimitatio, videntur enim hæ perfectiones esse negativæ, & tamen sunt perfectiones simpliciter simplices, licet non negent suam positivitatem, competere etiam infinitudini, secundum id, quod dicit illa in recto. Sed quidquid sit de hoc: an perfectio simpliciter simplex, sit quid positivum, sufficit ut sit quid positivum secundum id quod dicit in recto; in recto autem dicit aliquid positivum unitas, nempe ipsum ens. Quod attinet ad illud: suscipere magis & minus; dici posset, quod non in unitate prout unitas est detur magis & minus, æquè enim Deus ac Petrus, dicit negationem divisionis in se, nec potest eadem divisio remitti & intendi, sicut eadem albedo potest remitti & intendi, sed suscipit magis & minus ratione suorum imitativorum & per proportionem ad se dicibulum, per qualem proportionem dicitur unum per compositionem, ad unum indivisum; quod si in se spectata unitas, non potest suscipere magis & minus, non inferetur jam positivitas unitatis, quæ inferri debuit ex isto suscepio. Potest etiam retineri Suarii responsio, quod unitas suscipiat magis & minus præcisè non ratione sui, sed ratione ejus, quod in recto importat ens.

INSTAT I. Anton. And. Vel unum est passio entis ratione fundamenti vel ratione alicujus additi supra ens: non primum, quia idem foret passio sui ipsius; non secundum, quia illud additum, vel est positivum, & sic habetur intentum, vel negativum, contraque erit; quia nulla negatio vel privatio, est idem realiter cum positivo.

RESPONDETUR. Esse unitatem passionem entis ratione alicujus superadditi, quod potest esse negativum, identificatum tamen alicui positivo, secundum id, quod dicit in recto ens.

INSTAT II. Negatio est realiter & formaliter nihil, ergo nihil erit passio entis.

RESPONDETUR. Negatio fundata in aliquo positivo, nego quod sit realiter, nihil, fundatur autem unitas in ente, dicitque in recto ens.

INSTAT III. Mastrius. Aliud est dicere: hoc esse magis ens illo; & hoc esse magis unum illo, & aliud est dicere: Deum esse summum ens, & aliud esse summè unum, nam prima prædictio est essentialis primi modi, alia quasi accidentalis secundi modi per se.

RESPONDETUR. Concedo has esse distinctas propositiones, sed nego quod ratione positivi, non ut utrunque, sed restricti ipsum illud restrictivum, intendi non possit denominatione intensionis cadente principaliter in restrictivum, v. g. unum, licet rationem intensionis fundante & salvante aliquo positivo, quod dicit in recto unitas, nempe Ens, cui convenit intendi vel remitti.

INSTAT IV. Alia est perfectio summa unitas, alia summa entitas: ergo suscipere magis & minus, nedum conveniunt unitati ratione fundamenti, sed etiam ratione propriæ formalitatis.

RESPONDETUR. Neg. Conseq. Quia ad salvandum quod aliud sit summa unitas, aliud summa entitas, non est necesse intensionem salvati in formalitate, sed in fundamento; licet ratione fundamenti, etiam formalitati, competat illa denominatio, oriunda ex intensione.

INSTAT V. Major aut minor unitas, non habetur ratione fundamenti, sed ratione formalitatis ipsius unitatis.

RESPONDETUR. Major aut minor unitas, secundum id cui principaliter competit illa majoritas vel minoritas, non habetur ratione fundamenti, illi enim ipsi formalitati, competit esse magis vel minus unum, sed major & minor unitas, spectata secundum id quod salvat intensionem, non habetur nisi ratione fundamenti, ad eum modum, id quod salvat intensionem albedinis, sunt gradus albedinis, cui tamen competit esse magis album, non est ipsa albedo, vel illi gradus, sed ipsum subjectum.

INSTAT VI. Unitas in Deo importat perfectionem simpliciter simplicem.

RESPONDETUR. Concedo quod unitas in Deo, sit perfectio simpliciter simplex, sed inde ut dixi supra, non sequitur esse unitatem perfectionem positivam.

INSTAT VII. Negatio & privatio ex suo genere dicitur imperfectionem. ergo nec unitas esset perfectio, si esset negatio.

RESPONDETUR. Negatio & privatio boni & perfecti est imperfectio, non tamen negatio & privatio imperfecti, alias homini esset imperfectio, dicere negationem bovis.

Continuatur solutio.

OBJICIT III. Unitas est proxima ratio fundandi relationes reales, ergo aliquam positivam formalitatem importare debet, quia nequit relatio fundata, majus esse habere, quam suum fundamentum, seu ratio fundandi.

RESPONDETUR. Cum relationes reales non sint per nos distinctæ à fundamento in circumstantiâ termini, non erit necesse etiam ponere rationes fundandi distinctas entitative & positive superadditas. Rursus sufficit, ut ponatur unitas, esse quid reale h. e. non fictum, ut fundet relationes reales, quæ ultra fundamentum non habeant propriam realitatem, nisi hanc, quod est non esse fictas. Deinde quando unitas dicitur fundare relationes reales, sub conceptu quidē unitatis est aliquid illic negativū, sed quia illic est unitas cum multitudine, aut enim est unitas identitatis & sic erunt duo substantialiter & in natura similia, vel erit unitas similitudinis & sic erunt duo similia ejusdē rationis in qualitate, & c. si autē erit unitas cū multitud. erit unitas sed

† G sum

cum positivitate, multa enim per nos, sunt quid positivum. Denique retineri potest communis responsio quod ad hoc ut unitas fundet relationem realem, sufficit illam esse positivum quid, secundum id quod dicitur in recto. Contra quam communem doctrinam.

INSTAT I. Unitas ponitur proxima ratio fundandi prædictas relationes, secundum suam rationem formalem, non autem secundum entitatem naturæ, quia si consideretur præcise ratio ipsa entis, hæc non est principium proximum relationum.

RESPONDETUR. Neg. Quod unitas secundum suam rationem formalem, non dicat etiam ipsum ens in recto; & licet ratio ipsa proxima entis, sub consideratione præcise entis, non sit principium proximum relationum, est tamen tale principium sub ratione entis, prout dicentis negationem divisionis.

INSTAT II. Ergo adhuc relatio esset aliquid magis ratum, quam suum proximum fundamentum.

RESPONDETUR. Cum ipsa relatio in sua ratione quam habet, dicat ipsum fundamentum in recto, non erit magis rata quam suum fundamentum.

INSTAT III. Ergo ens constituitur fundamentum illarum relationum, per nihil.

RESPONDETUR. Cum fundamentum relationis ingrediatur ipsam relationem eamque constituat, etiam Ens non constituetur fundamentum relationum per nihil, sed per seipsum. Rursus quando ipsum Ens constituitur fundamentum relationum ratione unitatis, nego quod constituatur fundamentum relationis per nihil, sed per negationem divisionis, quæ non est nihil simpliciter, sed nihil divisionis, nego autem quod nihil divisionis in plura, fundare relationem non possit.

OBJICIT IV. Ens prædicatur de unitate nedum in concreto, dicendo unum est ens, sed etiam in abstracto, unitas est ens, ergo unitas pro formali, nequit esse mera negatio.

RESPONDETUR. Negando consequentiam, nego enim quod de negatione identifica positivo, non possit dici Ens, ut dicitur, negatio Joannis in Petro, esse Petrus.

INSTAT I. Nec identice vera esset illa propositio, quia nulla negatio, nec est idem realiter alicui positivo, & ens, de nihilo, nullo modo prædicari potest.

RESPONDETUR. Potest negatio esse idem realiter alicui positivo, secundum id quod dicit illa negatio in recto, Ens de nihilo simpliciter dici non potest, sed de nihilo divisionis, dicente in recto aliquid positivum, cur dici non poterit?

INSTAT II. Si unitas diceret negationem, ex vi suæ formalitatis esset aliquid contradistinctum ab ente, atque ipsi contradictorie oppositum, ergo nullo pacto esset idem cum illo.

RESPONDETUR. Cum ex vi suæ formalitatis dicat rectum illa negatio, quod est ens, ex vi suæ formalitatis, secundum rectum, non est quid contradistinctum ab ente; cumque contradictio debeat esse ejusdem, de eodem, & cum negatio divisionis non neget ipsum illud ens quod dicitur, sed alia entia, in quæ hoc dividi deberet, hoc ipso non erit contradictio inter ens, & illam negationem.

INSTAT III. Negatio ut sic contradictorie opponitur enti, ergo cum includat negatio divisionis negationem ut sic, etiam opponetur enti.

RESPONDETUR. Negatio divisionis includit negationem ut sic, non quoad latitudinem negandi hæc omnia, quæ negat negatio ut sic, sed includit negationem ut sic, quod sit species, determinatum aliquid negans, inclusum sub negatione ut sic; & sicut animal includitur in rationali, non est extendi rationale, ad omnia ad quæ se extendit animal, sed tantum esse certam speciem animalis, contenti sub animali ut sic, ita & in prædictis; negatio divisionis, non negat omne Ens, consequenter non negat Ens quod dicitur in recto. Si unitas non negat Ens quod dicitur in recto, prædicari poterit de unitate Ens.

OBJICIT V. Dicit Arist. 10. Metaph. 1. 9. 1. 2. *num & multa contrarie opponi*, contraria autem sunt ambo extrema positiva.

RESPONDETUR. Illo loco posse intelligi, quod per Arist. multa & unum privative opponantur. Conformiter ad dicta superius contrarie opponuntur unum & multa, quia multa sunt quid positivum, unum autem licet dicat negationem, secundum tamen id quod dicitur in recto, est etiam aliquid positivum.

INSTAT. Divisio & multitudo formaliter consistit in negatione: ergo opposita illi Unitas, non consistit in negatione. Antecedens probatur auctoritate S. Th. & Scoti, & addit, aliquid compositum vel continuum dividi, aliud formaliter non est, quam destrui unionem, quæ erat inter illa extrema.

RESPONDETUR. Quod divisio & multitudo ut sic, consistat in negatione non simpliciter, sed in negatione negationis, adeoque in aliquo positivo. Quod attinet ad auctoritatem S. Th. illa procedit de unito, quod esse unitum, sit quid positivum, sed non de unionem, seu uno, ut dictum etiam supra; unio enim, est nexus plurium, unitas, est indivisio in plura.

INSTAT II. Alii modi unitatis in specie sunt quid positivum, ut unitas compositionis, unitas generica & specifica, unitas item continuationis, continuas enim non est negatio sed positivum quid, cum in eo consistat, quod partes quantitatis, habeant terminum communem.

RESPOND. Quantum ad præsens, triplex potest accipi unum I. unum per convenientiam, & tale est unum genere & specie. II. Est unum

unum aliquid ratione nexus & adstrictionis plurium; quale unum est in composito substantiali, personali, accidentali, & huc etiam revocari potest unio (si detur) continuationis. III. Cum accipitur unum transcendente pro passione necessaria Entis, Unum per convenientiam debet esse quid positivum: ratio; quia nihil aliud est, quam v. g. animal & animal, homo & homo, & formaliter est dualitas, v. g. hominum, quæ omnia, sunt quid, secundum formalitatem objectivam, positivum; quia in quacunque formalitate importabili, relucet entitas & entitas. Unum etiam sumptum pro nexu, importat aliquid positivum, quia importat aliquid modale & entitativum. Continuatio etiam est aliquid positivum, quia est ad maximum negatio negationis, quia est negatio terminorum, termini autem sunt negatio ulterioris extensionis. Unum tamen transcendente debet esse negativum quid, quia licet secundum rectum, positivum sit, pro connotato tamen dicit indivisionem in se, quæ indivisio, secundum objectivam in se spectatam formalitatem, quod non debeat esse quid positivum, ostendunt rationes adlatæ, & quod ne quidquam positivum adeoque entitativum involvat, ut involvunt, aliæ species unius.

INSTAT III. Etiam ipsa plura dicunt entitates, sed cum negatione unitatis, & tamen plura, sunt quid positivum, ergo etiam & ens dicens negationem divisionis in se, erit aliquid positivum.

RESPONDETUR. Si sumantur plura, in quantum negantia unitatem, sumptam pro nexu illo, sic sunt quid negativum. Sed si sumantur prout negant unitatem illam transcendentem, sic sunt quid positivum, sunt enim mera dualitas, v. g. entium, & negatio negationis, quia illius indivisionis negatio.

Punctum Difficultatis 3.

An Unitas possit præscindi ab Ente?

ASSERO I. *Unum ut sic, posse præscindi ab hoc & hoc in particulari uno.* Quia paritas est in uno comparato ad sua inferiora, ut animali, comparato ad sua.

ASSERO II. *Ratio unius non potest præscindi ab illis pluribus, in qua divisionem, negat unitas.*

RATIO. Tum quia respectivum ut sic, non potest à suo termino præscindi. Ergo neque negatio divisionis in plura, ab illis terminis, hoc est pluribus. Tum quia negatio divisionis, & negatio pluralitatis, à se præscindere non possunt, habent enim se sicut Synonyma, sed negatio etiam pluralitatis, non potest præscindere à pluribus, quomodo enim esset negatio pluralitatis sine pluribus, ergo neque etiam negatio divisionis præscinderet à pluribus, cum synonymè differat à negatione pluralitatis. Tum quia quæcunque ratio ostendat aliqua duo inter se præscindere non posse, eadem ostendat, neque unitatem,

præscindere ab illis pluribus, in quæ divisionem negat.

ASSERO II. *Unitatem secundum id quod subest nostris conceptibus, posse præscindere ab ente,* dixi secundum quod subest nostris conceptibus, quia secundum id quod in re est, est ipsum ens, ens autem à seipso non præscindit.

RATIO ASSERTI. Tum quia ea omnia quæ non habent easdem definitiones præscindunt objectivè, ut ex alibi dictis, constat. Jam autem entis definitio ut sic, non est definitio unitatis, ut formaliter acceptæ. Tum quia positivum & negativum præscindere à se possunt, ens autem & unitas prout subsunt nostris conceptibus, habent se sicut positivum & negativum. Tum quia conceptus ejus, ad quod aliquid attribuitur, non est conceptus attributi, aliàs utrumque ad invicem esset attributum, sicut ad invicem idem sunt, ensis & fræmea, fræmea & ensis, jam autem unitas, est attributum entis.

DICES I. Cum Oviedo. Ratio illa præcisa, esset formalissimè ens, secundum conceptum objectivum, ergo ab ente non præscinderet. Antecedens probatur. Illa ratio præcisa, haberet adhuc prædicata sua essentialia propria ex vi quorum constitueretur, ergo ratione sui haberet essentiam condistinctam ab essentia entis rationis, Ergo adhuc haberet aptitudinem ad existendum, in qua consistit ratio entis.

RESPONDETUR. Posito quod conceptus unius, sit formalissimè negativus, falsum est Antecedens: & licet haberet prædicata sui constitutiva, essent tamen non positiva, sed negativa. Neque tamen inde sequeretur, illam rationem futuram esse ens rationis, non enim illa prædicata rationis illius negativæ, importarent disconnectionem, qualem important prædicata entis rationis. Supponit etiam hoc argumentum quod ratio entis primò explicetur per aptitudines ad existendum, quod falsum est. Sed posito etiam quod conceptus unitatis, stet in aliquo positivo, sequetur hoc solum, quod à ratione particulari entis, unitas præscindere non possit, sed non sequetur quod præscindere non possit, à ratione communi, entis ut sic. Et licet unitas prout comparata ad statum realem, dicat aptitudinem ad existendum, quia tamen ab hoc ordine præscindere potest, sicut & ab ipsa existentia, ideo posset etiam præscindere ab Ente unum, quamvis unitas esset aliquid positivum.

DICES II. Cum eodem. Conceptus cujusvis entis, v. g. conceptus essentialis hominis, ab omni alio præcise, dicit entitatem hominis, qui per se est animal rationale, & per suam entitatem, habet non esse equum, sicut per suam entitatem habet esse hominem, ergo non per aliud ab ipso.

RESPONDETUR. Unitas si comparatur ad ens, non ita se habet ac animal rationale ad hominem, quia unitas, non est definitio entis, sicut

† G 2 ani-